

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

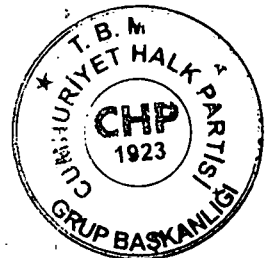
Şanlıurfa'daki Göbekli Tepe, dünyanın en eski ve etkileyici arkeolojik alanlarından biri olarak tarihe geçmiştir. Göbekli Tepe arkeoloji dünyasında son dönemlerin en büyük keşiflerinden biri olarak kabul edilmektedir.

1994 yılında gün yüzüne çıkarılan Harran ovasına hakimdir. Karbon testi sonucu yaklaşık 12 bin yıllık bir geçmişi olduğu ortaya çıkan dairesel yerleşim planlı Göbekli Tepe dikilitaşlarının, tarihte bilinen ilk tapınağı oluşturduğu kabul edilmiştir. Mısır Piramitleri ve İngiltere'deki Stonehenge'den neredeyse iki kat daha eskidir. Her birinin üzerine hayvan figürleri veya soyut öğelerin işlendiği bu yapılar; yaygın kabulün aksine, Göbekli Tepe'nin ait olduğu dönemde yalnızca avcı kabilelerin değil, organize toplulukların da yaşamakta olduğunu ve bu toplulukların bilinenden çok daha gelişmiş olduğunu ortaya çıkarmıştır. Şu ana kadar ortaya çıkan altı tapınağa ek olarak Göbekli Tepe kazıları tamamlandığında, toplamda yirmi ayrı tapınağın gün yüzüne çıkarılacağı düşünülmektedir. Bu da şüphesiz Göbekli Tepe'yi eşsiz bir arkeolojik kompleks haline getirecektir.

İnsanların ilk ibadetlerini, dini törenlerin ortaya çıkmasını da anlatan Şanlıurfa Göbekli Tepe'deki araştırmalarını sürdüren bilim insanlarına göre, bölge dünyanın ilk kutsal yeri ve dünyanın bilinen en büyük tapınağı olma özelliğini taşımaktadır. 1995 yılında başlayan kazılarda çok önemli bulgular elde edilmiştir. Günümüze kadar yapılan kazılar sonucunda Göbekli Tepe'nin tarihi İÖ 11 bin yıllarına kadar uzanmaktadır. Neolitik Çağ'dan kalma, tapınma amaçlı törensel alanlara ait mimari kalıntılar, dikili taşlar ve üzerinde kabartmalı yabani hayvan ve bitki figürleri bulunmuş ve gün yüzüne çıkartılmıştır. Buradaki tapınak, dünyanın bilinen en büyük tapınak olma özelliğini taşımaktadır.

Ayrıca bu tapınakların inşa edildikten sonra dönemsel olarak gömülüp daha sonra yenisinin inşa edilmiş olması da önemlidir. Tapınakları oluşturan ve her biri yaklaşık 16 ton ağırlığındaki bu dikilitaşların taşınabilmiş olması bile, o dönem insanların yine daha önce bilinenleri değiştirecek şekilde topluluk olarak yaşadıklarına işaret etmektedir.

Bulunduğu döneme kadar insanlık tarihine ilişkin neredeyse tartışmasız kabul edilmiş olan ve insanların şehirciliğe geçişine dair birçok tespiti değiştirdiği kabul edilen Göbekli Tepe, etrafını çevreleyen uçsuz bucaksız Harran Ovası ve buğday tarlalarıyla, coğrafi olarak da oldukça görkemlidir. İnsanlık tarihinde inşa edilen ilk tapınağa ev sahipliği yapan ve tarihî bir dönüm noktasıdır.

İmara açılan Urfa'da Harran Üniversitesi kampüsüne yakın 800 hektarlık alanda Göbekli Tepe benzeri höyüğün olduğu bilinmektedir. Toprağın 7. sınıf tarım arazisi olduğu, ancak arazinin tepelik kısmında tarihi bir alan daha bulunduğu da bilinmektedir. Göbekli Tepe ve çevresinde bulunan buluntular, her yapılan kazı tarihin yeniden yazılmasını da beraberinde getirmektedir. Bu alanın imara açılması kabul edilemez. Yukarıda anılan nedenle aynı zamanda tarıma elverişli arazide olan bölgenin imara açılmasının tarafımıza uygun görülmediğini de ayrıca belirterek nedeninin bilinmesi açısından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımla.

Orhan SARIBAL
Kocaeli Mv.

Kadim Durmaz
Tokat Mv.

Yrd. Doç. Dr. Gülay YEDEKÇİ

İstanbul Milletvekili

Nurhayat Altın Kayaşın

Nurttin Deniz
Mv.

Ömer Fethi Gires
Niğde Mv.

Zehra ZARHAN
Kocaeli

Ali Özkan
İstanbul

Ali Seker
İstanbul Mv.

Hasan Yıldız
Beylik

Mustafa Ali BALBOY
Beylik

Gemre Anık
Kars Mv.

Gözde Akın Ilgıralı
Bilecik Mv.

Mehmet GEDİĞ
G. Ante Mv.
M. Galib

Ufuk Cahide
Eskişehir Mv.

425

Sayıli Meclis Araştirması Önergesinin İmza Çizelgesi

